

Svar på utredningens diskussionsfrågor Sverigefinländarnas delegations plenum den 25 mars 2017

1. Vilka framgångsfaktorer ser ni för att ett samråd ska fungera bra?

Välförberedda möten av båda parterna
Information i god tid till alla berörda, fungerande info genom olika kanaler
Se till att alla underlag finns tillgängliga på t ex hemsidan
En koordinator/samordnare som håller ihop
Tydlig dagordning på förhand
Aktivt lyssnande
Samråd innan besluten fattas
Att beslutsfattare deltar i samråden
Ömsesidig positiv inställning till samrådet
Ingen polarisering, driva frågorna tillsammans
Att alla åldersgrupper finns med från minoriteten
Öppna samråd, båda könen deltar
Bred representation
Viktigt med representativitet
Dialog som jämlika parter
Det ska även råda jämlikhet mellan minoritetens representanter
Deltagarna ska ha lika förutsättningar att delta
På båda språken
Tydligt mandat för båda parter och tydlighet i ansvarsfördelningen
Tydlig samordning och prioritering inom minoriteten innan samråd; minoriteten bör i vissa frågor samordna synpunkter i förväg (förmöte)
Mötesplatsen viktig för känslan av jämlikhet
Tydlighet att det är kommunen som är ansvarig för förutsättningarna för bra samråd.
Att befintlig språklig och kulturell kompetens används i minoritetsarbetet

2) Vilka kommuner, landsting/regioner eller statliga myndigheter organiserar samråden på ett bra sätt?

Norrköpings kommun, Göteborgs kommun (bra med tematiska referensgrupper)
Haparanda
Eskilstuna, Hallstahammar, Stockholm delvis (ramarna för samråd för centrala förvaltningen, däremot inte när det gäller stadsdelsnämnderna)
Gävle, Västerås (samrådsmodell med tematiska samråd, strategier från olika fackområden deltar i samråd), Skövde, Borås

En del landsting verkar vara osäkra, skulle behöva tydlig vägledning

3) *Finns det några återkommande problem när det gäller samråden?*

Få fler sverigefinnar att bli engagerade i minoritetsfrågor
Förbud att registrera etnicitet vilket försvårar att nå minoriteten
Svårt att engagera ungdomarna i samråd
Fördelning av stadsbidrag för merkostnader, ofta till koordinators lön
Beslutsfattare fattas på samråden
Bristande kunskap om minoritetslagen hos tjänstemän och politiker
Stor omsättning bland minoritetsföreträdare, dålig kontinuitet
Kontinuitet i samråden: problematiskt när kontaktpersonerna (båda parterna!) byts ut hela tiden (har inte koll på tidigare fattade beslut, känsla av att man börjar om hela tiden)
Olika åsikter bland minoritetens företrädare är naturligt, men viktigt med förberedande möten för att kunna ha en gemensam linje vid själva samrådsmötet.
Samråd på för låg tjänstemanna-/politikernivå, ibland utan mandat att besluta
Bristande information och kallelse till samråd
Svårigheter att nå personer som inte företräder organisationer, deras möjligheter att påverka
Kan vara svårt att tala finska på mötena
Svårigheter att sprida information från samråden bland kommunens tjänstemän
Oklarheter i hur frågor initieras på samrådet, vad är samrådets roll och uppdrag?
Initiativen kommer huvudsakligen från minoriteten, inte kommunen/landstinget (finns inte en större plan om hur minoritetspolitiken ska förverkligas – planering, genomförande och uppföljning)
Erfarenheter av att besluten redan fattats innan mötet och att minoriteten förväntas välsigna besluten
Upplevelse av att kommunala politiker eller tjänstemän ditskickade och inte har något egentligt intresse för frågan
Dålig återkoppling inom minoriteten om vad som faktiskt skedde på samrådet (viktigt med tydliga minnesanteckningar från kommunens sida på minoritetens villkor). Också viktigt att minoriteten själv samordnar efter samråden så att informationen sprids inom minoriteten.

4. *Hur ser de sverigefinska organisationernas förutsättningar ut när det gäller att delta i samråd lokalt och regionalt samt på riksnivå?*

Minoritetens kunskaper om lagstiftningen är svag
Svårigheter med tjänstemannasvenska och sättet att föredra ärenden
Många sverigefinska organisationer, svårt att hitta en gemensam linje
Kommunen tenderar att se den sverigefinska minoriteten som en enhetlig grupp

Antalet samråd ställer höga krav på minoritetsorganisationer på större orter, vilket leder till att organisationernas egna frågor och utvecklingsarbete blir lidande.

Behövs ekonomiskt stöd till organisationer på kommun- och landstingsnivå (bidrag till organisationer endast på riksnivå)

Yrkesverksamma kan inte delta i samråd som anordnas på dagtid.

Arvodering och reseersättning samt kompensation för förlorad arbetstid behövs för dem som deltar i samråd. Ingen rätt till tjänstledighet för deltagande i samråd finns.

Samråd på riksnivå: fungerar men statliga myndigheter behöver samordna i ännu högre grad, regional nivå upplevs svårare (tjänstemännens och politikernas kunskaper om ansvaret är bristfälliga), lokal nivå varierar, känns dock enklast och finns nära

5. Vilken typ av insatser skulle behövas för att stärka de sverigefinska organisationernas möjligheter att utöva inflytande? Behövs utbildning och i så fall inom vilka områden? Behövs resurser?

Utbildning behövs om hur kommunens maskineri fungerar

Mer information och utbildning behövs (ex. användning av statsbidrag; enkel, kortfattad information på båda språken om vad samråd innebär, syftet med dialogen)

Sociala medier – hitta fler arenor för information

Förutsättningar att delta i samråd på dagtid skulle behöva förbättras, till exempel ersättning för förlorad arbetsinkomst

Höj statusen på samråden (jfr t ex med kommunala pensionärsråd)

De lokala förutsättningarna för att organisera sig, ex. tillgång till föreningslokaler påverkar möjligheten till inflytande. Egentligen behövs ekonomiskt stöd även på lokal nivå för att effektivisera samrådet. Det finns exempel där kommunen medvetet stödjer lokal förening ekonomiskt för att underlätta det minoritetspolitiska deltagandet (Skellefteå, inte ens förvaltningskommun!).

Faktiskt deltagande i själva beslutsfattandet erbjuds.

Ställa krav på kommunala minoritetspolitiska handlingsplaner och kommunal återrapportering för att strukturera upp minoritetsarbetet lokalt.

6. Finns det önskemål om att kunna utöva inflytande på något annat sätt än genom samråd?

Medborgarförslag på kommunal nivå. Möjlighet att lämna medborgarförslag skulle behövas även på riksnivå (krävs grundlagsändring vilket vi förstår att utredningen inte kan lämna).

Idébank, exempelvis en internetsida där man kan lämna tips och förslag

Ökad synlighet för minoriteten i media

Fler partipolitiker med minoritetsbakgrund behövs. De kan påverka via andra kanaler.

Öka sverigefinnarnas synlighet i olika sammanhang, via evenemang.

RUOTSINSUOMALAISTEN VALTUUSKUNTA
SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION